

Legea nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice¹⁾

Capitolul I Dispoziții generale

Art. 1. Scopul legii. Scopul prezentei legi este instituirea unei proceduri colective pentru redresarea situației financiare a debitorului persoană fizică, de bună-credință, acoperirea într-o măsură cât mai mare a pasivului acestuia și descărcarea de datorii, în condițiile prezentei legi.

Art. 2. Principii. Prevederile prezentei legi se bazează pe următoarele principii:

1. acordarea unei șanse debitorilor de bună-credință de redresare a situației financiare, prin intermediul unui plan de rambursare a datoriilor;
2. facilitarea negocierii/renegocierii amiabile a creanțelor și a încheierii unui acord al creditorilor cu debitorul asupra planului de rambursare a datoriilor;
3. sprijinirea ieșirii din starea de insolvență a debitorului, inclusiv prin descărcarea de datorii, în condițiile legii, într-un mod sistematic și rațional, astfel încât debitorul să fie motivat să facă eforturi pentru a desfășura activități generatoare de venituri, să fie facilitată reinserția acestuia în mediul social și contribuția sa la viața economică a comunității, conform cu nivelul de pregătire profesională și experiența acumulată;
4. maximizarea, printr-o procedură colectivă, a gradului de recuperare a creanțelor și a gradului de valorificare a activelor, atunci când este cazul;
5. asigurarea, în cadrul procedurii colective, a unui tratament echitabil al creditorilor și a unui tratament egal pentru creditorii de același rang;
6. recunoașterea drepturilor existente ale creditorilor și respectarea ordinii de prioritate a creanțelor, având la bază un set de reguli clar determinate și uniform aplicabile;
7. asigurarea unor proceduri de insolvență eficiente, inclusiv prin mecanisme adecvate de comunicare și derulare a procedurii într-un termen rezonabil, într-o manieră obiectivă și imparțială, cu minimum de costuri pentru creditor, debitor, instituții și autorități publice, precum și pentru orice alte entități implicate;
8. asigurarea unui grad ridicat de transparență și previzibilitate în procedură, cu respectarea drepturilor fundamentale ale omului și cu protejarea datelor cu caracter personal.

Art. 3. Definiții. În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. *Buletinul procedurilor de insolvență* - secțiunea „Debitori - persoane fizice cu obligații ce nu decurg din exploatarea unei întreprinderi” este o secțiune a Buletinului procedurilor de insolvență, publicație editată, în sistem electronic, de Oficiul Național al Registrului Comerțului, care are drept scop publicarea, cu respectarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal, a deciziilor comisiei de insolvență și a hotărârilor instanței de judecată, precum și a altor acte a căror publicare o prevede prezenta lege;

2. *bunuri neurmăribile* sunt bunurile din averea debitorului care nu pot fi supuse valorificării în procedurile prevăzute de prezenta lege, întrucât sunt necesare asigurării unui nivel de trai rezonabil; în procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active, valoarea bunurilor

¹⁾ M. Of. nr. 464 din 26 iunie 2015; cu modif. aduse prin **O.G. nr. 6/2017** pt. prorogarea termenului de intrare în vigoare a L. nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice (M. Of. nr. 614 din 28 iulie 2017).

neurmăribile poate fi stabilită sub plafonul prevăzut la lit. a)-c), fără ca prin aceasta să se stabilească un standard de protecție a debitorului inferior celui prevăzut de art. 727 din Codul de procedură civilă. Sunt incluse în categoria bunurilor neurmăribile:

a) bunurile de uz personal sau casnic, inclusiv mobilierul, necesare debitorului și familiei sale pentru un trai rezonabil, dar fără ca valoarea fiecăruia să depășească 5.000 de lei;

b) obiectele de cult, dacă nu sunt mai multe de același fel, dar fără ca valoarea fiecăruia să depășească 2.000 de lei;

c) un vehicul, dacă acesta este în mod indispensabil necesar debitorului și familiei sale inclusiv pentru deplasarea de la/către locul de muncă și care valorează cel mult 5.000 de euro, iar costul dobândirii sale nu face obiectul unei creanțe împotriva averii debitorului;

d) obiectele necesare, în mod rezonabil, debitorului ce suferă de un handicap sau persoanelor din întreținerea sa aflate în această situație și obiectele destinate îngrijirii bolnavilor;

e) alimentele necesare debitorului și persoanelor aflate în întreținerea sa pe durata desfășurării procedurii;

f) bunurile care servesc la exercitarea ocupației sau profesiei debitorului, în condițiile art. 728 alin. (1) din Codul de procedură civilă;

g) inventarul agricol, inclusiv animalele de muncă, furajele pentru aceste animale și semințele pentru cultura pământului, dacă debitorul se ocupă cu agricultura, în măsura necesară continuării lucrărilor în agricultură, în afară de cazul în care asupra acestor bunuri există un drept real de garanție sau un privilegiu pentru garantarea creanței;

h) scrisorile, fotografiile și tablourile personale sau de familie și altele asemenea;

3. *cheltuielile pentru asigurarea unui nivel de trai rezonabil* sunt cheltuielile aprobate în procedura insolvenței pentru a asigura un standard rezonabil de trai pentru debitor și pentru persoanele cărora acesta le prestează întreținere în mod curent, astfel încât să le fie asigurată respectarea drepturilor și libertăților fundamentale și demnitatea umană. Criteriile pentru stabilirea nivelului de trai rezonabil vor fi stabilite, anual, de comisia de insolvență la nivel central;

4. *creanțe care beneficiază de o cauză de preferință* sunt creanțele însoțite de un privilegiu și/sau de un drept de ipotecă și/sau de drepturi asimilate ipotecii, potrivit art. 2.347 din Codul civil, și/sau de un drept de gaj asupra bunurilor din patrimoniul debitorului, indiferent dacă acesta este debitor principal sau terț garant față de persoanele beneficiare ale cauzelor de preferință;

5. *creditor* este orice persoană fizică sau juridică titular al unui drept de creanță împotriva averii debitorului;

6. *creditor chirografar* este creditorul care nu are calitatea de titular al unei creanțe ce beneficiază de o cauză de preferință. Este creditor chirografar și creditorul care beneficiază de o cauză de preferință, a cărei creanță nu este acoperită în totalitate de valoarea bunului afectat cauzei de preferință, pentru partea de creanță neacoperită. Simpla înscriere în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare a unei creanțe nu determină transformarea acesteia în creanță care beneficiază de o cauză de preferință;

7. *creditor înrudit cu debitorul* este creditorul care are calitatea de:

a) soț/soție, rudă sau afin până la gradul al treilea inclusiv, persoană fizică care locuiește împreună cu debitorul, inclusiv concubinul ori logodnicul, sau/și persoana căreia debitorul îi prestează întreținere în mod curent;

b) persoană juridică la care debitorul deține controlul;

8. *control* este capacitatea de a determina sau influența în mod dominant, directori indirect, politica financiară și operațională a unei persoane juridice sau deciziile la nivelul organelor acesteia; debitorul va fi considerat ca deținând controlul atunci când:

a) deține în mod direct sau indirect o participație calificată de cel puțin 40% din drepturile de vot ale respectivei persoane juridice și niciun alt asociat ori acționar nu deține în mod direct ori indirect un procentaj superior al drepturilor de vot;

b) deține în mod direct sau indirect majoritatea drepturilor de vot în adunarea generală a persoanei juridice respective;

c) în calitate de asociat al persoanei juridice dispune de puterea de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere;

d) în calitate de administrator poate lua singur decizii cu privire la patrimoniul persoanei juridice;

9. *comisia de insolvență la nivel central* este organul administrativ constituit potrivit dispozițiilor prezentei legi, care monitorizează și coordonează activitatea comisiilor de insolvență la nivel teritorial în derularea procedurilor de insolvență, și exercită toate celelalte atribuții prevăzute de prezenta lege în competența sa;

10. *comisia de insolvență la nivel teritorial* denumită, în continuare, *comisia de insolvență*, este structura descentralizată în teritoriu a comisiei de insolvență la nivel central, care se organizează și funcționează la nivelul fiecărui județ, potrivit prevederilor art. 44 alin. (1) și (4)-(6) și care îndeplinește atribuții decizionale, de control și supraveghere în procedura insolvenței pe bază de plan de rambursare a datorilor, atribuții de supraveghere în procedura simplificată de insolvență și atribuții de control și supraveghere în perioada de supraveghere postprocedură judiciară de insolvență prin lichidare de active;

11. *eliberarea de datorii reziduale* este ștergerea, la închiderea procedurii de insolvență pe bază de plan de rambursare, a creanțelor înscrise în tabelul de creanțe ce depășesc cota de acoperire convenită prin planul de rambursare; ștergerea creanțelor rămase acoperite la încetarea aplicării procedurii simplificate de insolvență; ștergerea creanțelor rămase neacoperite după perioada de supraveghere postînchidere procedură judiciară de insolvență prin lichidare de active; prin eliberarea de datorii nu se sting și obligațiile debitorilor sau ale terților garanți;

12. *insolvență* este acea stare a patrimoniului debitorului care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datorilor, pe măsură ce acestea devin scadente. Insolvență debitorului se prezumă atunci când acesta, după trecerea unui termen de 90 de zile de la data scadenței, nu a plătit datoria sa față de unul sau mai mulți creditori. Prezumția este relativă;

13. *locuința familiei* este imobilul în care debitorul locuiește efectiv singur sau împreună cu familia și/sau cu alte persoane cărora debitorul le prestează întreținere în mod curent;

14. *obligații excluse* sunt obligațiile debitorului care nu pot fi supuse unor măsuri de eşalonare, reducere ori ștergere în cadrul procedurilor prevăzute de prezenta lege. Sunt incluse în această categorie:

a) obligațiile legale sau convenționale de întreținere, ultimele neputând depăși un prag de 5 salarii medii pe an;

b) obligațiile rezultate din atragerea răspunderii penale și contravenționale;

15. *plan de rambursare a datorilor* este planul elaborat de debitor împreună cu administratorul procedurii, care cuprinde modul de acoperire a creanțelor împotriva averii debitorului, cuantumul plăților și termenele de plată, dar nu mai mult decât sumele datorate conform tabelului de creanțe, precum și orice alte măsuri pentru redresarea financiară a debitorului;

16. *procedură colectivă* este procedura în care creditorii participă împreună la urmărirea și recuperarea creanțelor lor, în modalitățile și condițiile prevăzute de prezenta lege;

17. *procedură de insolvență pe bază de plan de rambursare a datorilor* este procedura de insolvență, concursuală, colectivă și egalitară, care se aplică debitorului persoană fizică de bună-credință în vederea redresării situației financiare a acestuia, pentru gestionarea

adecvată a veniturilor și cheltuielilor în vederea acoperirii într-o măsură cât mai mare a pasivului, printr-un plan de rambursare a datoriilor, urmată de eliberarea de datorii reziduale, în condițiile prezentei legi;

18. *procedură judiciară de insolvență prin lichidare de active* este procedura de insolvență, concursuală, colectivă și egalitară, care se aplică debitorului persoană fizică de bună-credință în vederea valorificării bunurilor și/sau a veniturilor urmăribile ale acestuia pentru acoperirea pasivului, urmată de eliberarea de datorii reziduale, în condițiile prezentei legi;

19. *procedură simplificată de insolvență* este procedura de insolvență aplicabilă categoriilor de debitori prevăzute la art. 65;

20. *supravegherea pe durata planului de rambursare a datoriilor* este monitorizarea, de către administratorul procedurii, sub controlul comisiei de insolvență, a evoluției veniturilor, bunurilor și cheltuielilor debitorului și a îndeplinirii de către acesta a obligațiilor ce îi revin potrivit prezentei legi;

21. *supravegherea postprocedură judiciară de insolvență prin lichidare de active* este monitorizarea debitorului, de către lichidator, sub controlul comisiei de insolvență, în perioada cuprinsă între închiderea procedurii judiciare de insolvență prin lichidare de active și data rămânării definitive a hotărârii judecătorești de eliberare de datorii a acestuia;

22. *tabelul preliminar de creanțe* este documentul elaborat de administratorul procedurii, în procedura de insolvență pe bază de plan de rambursare a datoriilor sau, după caz, de lichidator, în procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active care cuprinde toate creanțele scadente ori nescadente, sub condiție sau în litigiu, născute înainte de data deschiderii procedurii, recunoscute de debitor și/sau acceptate de către administratorul procedurii ori, după caz, de lichidator în urma verificării acestora;

23. *tabel definitiv de creanțe* este tabelul care cuprinde toate creanțele asupra averii debitorului existente la data deschiderii procedurii, acceptate în tabelul preliminar și împotriva cărora nu s-au formulat contestații, precum și creanțele admise în urma soluționării contestațiilor;

24. *valoare-prag* reprezintă cuantumul minim al datoriilor scadente ale debitorului necesar pentru a putea fi introdusă cererea de deschidere a procedurii insolvenței pe bază de plan de rambursare a datoriilor sau a procedurii judiciare de insolvență prin lichidare de active; aceasta este de 15 salarii minime pe economie;

25. *veniturile neurmăribile* reprezintă cotitatea din totalul veniturilor debitorului necesare acoperirii cheltuielilor pentru asigurarea unui nivel de trai rezonabil; intră în această categorie:

a) sumele necesare asigurării nevoilor locative, hrană, transport, sănătate și a altor nevoi curente ale debitorului și persoanelor cărora le prestează întreținere în mod curent;

b) sumele necesare debitorului și persoanelor cărora le prestează întreținere în mod curent pentru susținerea cursurilor de învățământ obligatoriu, precum și sumele necesare începerii sau continuării studiilor postliceale, universitare sau postuniversitare;

c) sumele necesare plății primelor de asigurare obligatorie;

26. *creditor cu creanțe curente* sau *creditor curent* este acel creditor ce deține creanțe certe, lichide și exigibile, născute în timpul procedurii de insolvență și care are dreptul de a se achita cu prioritate creanța, conform dispozițiilor prezentei legi.

• **DISPOZIȚII CONEXE. NCP (Noul Cod de procedură civilă): „Art. 727. Bunurile neurmăribile. Nu sunt supuse urmăririi silite: a) bunurile de uz personal sau casnic indispensabile traiului debitorului și familiei sale și obiectele de cult, dacă nu sunt mai multe de același fel; b) obiectele indispensabile persoanelor cu handicap și cele destinate îngrijirii bolnavilor; c) alimentele necesare**

debitorului și familiei sale pe timp de 3 luni, iar dacă debitorul se ocupă exclusiv cu agricultura, alimentele necesare până la noua recoltă, animalele destinate obținerii mijloacelor de subsistență și furajele necesare pentru aceste animale până la noua recoltă; d) combustibilul necesar debitorului și familiei sale socotit pentru 3 luni de iarnă; e) scrisorile, fotografiile și tablourile personale sau de familie și altele asemenea; f) bunurile declarate neurmăribile în cazurile și în condițiile prevăzute de lege. **Art. 728. Bunurile destinate exercitării ocupației sau profesiei debitorului.** (1) Bunurile mobile care fac obiectul unei diviziuni a patrimoniului afectate exercițiului unei profesii autorizate nu pot fi urmărite decât de către creditorii ale căror creanțe s-au născut în legătură cu exercitarea profesiei respective. Dacă bunurile nu sunt afectate unui patrimoniu profesional individual, însă servesc la exercitarea ocupației sau profesiei debitorului persoană fizică, pot fi supuse urmăririi silite numai dacă nu există alte bunuri urmăribile și numai pentru obligații de întreținere sau alte creanțe privilegiate asupra mobilelor”.

NCC (Noul Cod civil): „Art. 2.347. Operațiunile asimilate. (1) Contractele care au ca efect conservarea sau constituirea unui drept asupra unui bun pentru a asigura executarea unei obligații, oricare ar fi numărul, natura sau denumirea lor, nu sunt opozabile terților care au dobândit drepturi cu privire la acel bun decât dacă sunt înscrise în registrele de publicitate, potrivit regulilor stabilite pentru ipotecă. (2) Sunt asimilate astfel ipotecilor clauzele de rezervă a proprietății, pactele de răscumpărare ori cesiunile de creanță încheiate în scop de garanție. (3) Dispozițiile prezentului capitol privind ordinea de preferință și executarea ipotecilor se aplică în mod corespunzător contractelor prevăzute la alin. (1)”.
Art. 4. Domeniul de aplicare. (1) Procedurile prevăzute de prezenta lege se aplică debitorului persoană fizică ale cărei obligații nu rezultă din exploatarea de către acesta a unei întreprinderi, în sensul art. 3 din Codul civil, și care:

a) are domiciliul, reședința sau reședința obișnuită de cel puțin 6 luni anterior depunerii cererii în România;

b) este în stare de insolvență, în sensul art. 3 pct. 12, și nu există o probabilitate rezonabilă de a redeveni, într-o perioadă de maximum 12 luni, capabil să își execute obligațiile astfel cum au fost contractate, cu menținerea unui nivel de trai rezonabil pentru sine și pentru persoanele pe care le are în întreținere; probabilitatea rezonabilă se apreciază prin considerarea quantumului total al obligațiilor raportat la veniturile realizate sau prognozate a fi realizate față de nivelul de pregătire profesională și expertiză ale debitorului, precum și la bunurile urmăribile deținute de acesta;

c) quantumul total al obligațiilor sale scadente este cel puțin egal cu valoarea-prag.

(2) Debitorul are reședința obișnuită în România, în sensul prevederilor alin. (1) lit. a), dacă locuiește în mod statornic în România, chiar dacă nu a îndeplinit formalitățile legale de înregistrare, dacă are bunuri și/sau realizează venituri în România.

(3) Nu poate beneficia de o procedură de insolvență pe bază de plan de rambursare a datorțiilor, de o procedură judiciară de insolvență prin lichidare de active sau de o procedură simplificată de insolvență debitorul care a mai fost subiect al unei astfel de proceduri, finalizate cu eliberarea de datorii reziduale, cu mai puțin de 5 ani anterior formulării unei noi cereri de deschidere a procedurii insolvenței.

(4) Procedurile prevăzute de prezenta lege nu sunt aplicabile debitorului:

a) în cazul căruia a fost închisă, din motive ce îi sunt imputabile, o procedură de insolvență pe bază de plan de rambursare a datorțiilor, o procedură judiciară de insolvență prin lichidare de active sau o procedură simplificată de insolvență cu mai puțin de 5 ani anterior formulării unei noi cereri de deschidere a procedurii insolvenței;

b) care a fost condamnat definitiv pentru săvârșirea unei infracțiuni de evaziune fiscală, a unei infracțiuni de fals sau a unei infracțiuni intenționate contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii;

c) care a fost concediat în ultimii 2 ani din motive ce îi sunt imputabile;

d) care, deși apt de muncă și fără un loc de muncă ori alte surse de venit, nu a depus diligența rezonabilă necesară pentru a-și găsi un loc de muncă sau care a refuzat, în mod nejustificat, un loc de muncă propus ori o altă activitate aducătoare de venit;

e) care a acumulat datorii noi, prin cheltuieli voluptuare în timp ce știa sau ar fi trebuit să știe că este în stare de insolvență;

f) care a determinat sau a înlesnit ajungerea în stare de insolvență, cu intenție sau din culpă gravă. Se prezumă a fi avut acest efect:

1. contractarea, în ultimele 6 luni anterior formulării cererii de deschidere a procedurii insolvenței, a unor datorii care reprezintă cel puțin 25% din valoarea totală a obligațiilor, cu excepția obligațiilor excluse;

2. asumarea, în ultimii 3 ani anterior formulării cererii, a unor obligații excesive prin raportare la starea sa patrimonială, la avantajele pe care le obține din contract ori la ansamblul circumstanțelor care au contribuit semnificativ la incapacitatea debitorului de a-și plăti datoriile, altele decât cele datorate de către acesta persoanelor cu care a contractat astfel;

3. efectuarea, în ultimii 3 ani anterior formulării cererii, a unor plăți preferențiale, care au contribuit în mod semnificativ la reducerea sumei disponibile pentru plata celorlalte datorii;

4. transferarea, în ultimii 3 ani anterior formulării cererii, de bunuri sau valori din patrimoniul său în patrimoniul altei persoane fizice ori juridice în timp ce știa sau ar fi trebuit să știe că prin aceste transferuri va ajunge în stare de insolvență;

5. încetarea unui contract de muncă prin acordul părților sau prin demisie în ultimele 6 luni anterior formulării cererii de deschidere a procedurii;

g) care la data formulării cererii de deschidere a unei proceduri de insolvență, potrivit prezentei legi, are deja deschisă o altă procedură de insolvență.

(5) Prezumțiile prevăzute la alin. (4) lit. f) sunt relative.

• **DISPOZIȚII CONEXE. NCC: „Art. 3. Aplicarea generală a NCC. (...) (2) Sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere. (3) Constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ”.**

Art. 5. Formele procedurii de insolvență. Procedurile de insolvență reglementate de prezenta lege sunt:

a) procedura de insolvență pe bază de plan de rambursare a datoriilor;

b) procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active;

c) procedura simplificată de insolvență.

Art. 6. Inițierea procedurii de insolvență. (1) Debitorul aflat în stare de insolvență, în sensul art. 3 pct. 12, poate depune la comisia de insolvență o cerere de deschidere a procedurii insolvenței pe bază de plan de rambursare a datoriilor.

(2) În cazul în care debitorul consideră că situația sa financiară este iremediabil compromisă și un plan de rambursare a datoriilor nu poate fi elaborat și pus în executare, acesta poate solicita direct instanței judecătorești competente deschiderea procedurii judiciare de insolvență prin lichidare de active.

(3) Debitorul care îndeplinește condițiile de la art. 65 depune la comisia de insolvență o cerere de aplicare a procedurii simplificate de insolvență, potrivit art. 66.